

31990L0270

L 156/14

ÚRADNÝ VESTNÍK EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV

21.6.1990

SMERNICA RADY**z 29. mája 1990****o minimálnych požiadavkách na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci so zobrazovacími jednotkami
(piata samostatná smernica v zmysle článku 16 ods. 1 smernice 89/391/EHS)**

(90/270/EHS)

RADA EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV,

so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho hospodárskeho spoločenstva a najmä na jej článok 118a,

so zreteľom na návrh Komisie ⁽¹⁾ vypracovaný po porade s Poradným výborom pre bezpečnosť, hygienu a ochranu zdravia pri práci,v spolupráci s Európskym parlamentom ⁽²⁾,so zreteľom na stanovisko Hospodárskeho a sociálneho výboru ⁽³⁾,

keďže článok 118a zmluvy ustanovuje, že Rada prijme prostredníctvom smerníc minimálne požiadavky na podporu zlepšovania najmä pracovného prostredia, aby sa zaistila vyššia úroveň bezpečnosti a ochrany zdravia pracovníkov;

keďže v súlade s podmienkami daného článku takéto smernice nesmú ukladať žiadne správne, finančné a právne obmedzenia spôsobom, ktorý by zabránil vytváraniu a rozvoju malých a stredných podnikov;

keďže správa Komisie o jej programe pre bezpečnosť, hygienu a ochranu zdravia pri práci ⁽⁴⁾ ustanovuje prijatie opatrení vo vzťahu k novým technológiám; keďže Rada toto vzala na vedomie vo svojej rezolúcii z 21. decembra 1987 o bezpečnosti, hygiene a ochrane zdravia pri práci ⁽⁵⁾;

keďže dodržiavanie minimálnych požiadaviek na zaistenie vyššej úrovne bezpečnosti na pracovných stanovištiach so zobrazovacími jednotkami je nevyhnutným predpokladom pre zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pracovníkov;

keďže táto smernica je samostatnou smernicou v zmysle článku 16 (1) smernice Rady 89/391/EHS z 12. júna 1989 o zavádzaní opatrení na podporu zlepšenia bezpečnosti a ochrany zdravia pracovníkov pri práci ⁽⁶⁾; keďže ustanovenia poslednej uvedenej

smernice sa preto v plnom rozsahu vzťahujú na používanie zobrazovacích jednotiek pracovníkmi bez toho, aby boli dotknuté prísnejšie a/alebo osobitné ustanovenia obsiahnuté v tejto smernici;

keďže zamestnávateľia sú povinní informovať sa o najnovšom pokroku techniky a vedeckých poznatkoch v oblasti navrhovania pracovných stanovišť, aby mohli vykonávať akékoľvek zmeny potrebné na zaručenie vyššej úrovne bezpečnosti a ochrany zdravia pracovníkov;

keďže na pracovných stanovištiach so zobrazovacími jednotkami sú osobitne dôležité ergonomické aspekty;

keďže táto smernica je praktickým príspevkom na vytváranie sociálnej dimenzie vnútorného trhu;

keďže v zmysle rozhodnutia 74/325/EHS ⁽⁷⁾ Komisia bude viesť porady s Poradným výborom pre bezpečnosť, hygienu a ochranu zdravia pri práci na vypracovanie návrhov v tejto oblasti,

PRIJALA TÚTO SMERNICU:

ODDIEL I

VŠEOBECNÉ USTANOVENIA

Článok 1

Predmet

1. Táto smernica, ktorá je piatou samostatnou smernicou v zmysle článku 16 (1) smernice 89/391/EHS, určuje minimálne požiadavky na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci so zobrazovacími jednotkami, ako sú definované v článku 2.

2. Ustanovenia smernice 89/391/EHS sa v plnom rozsahu vzťahujú na celú oblasť uvedenú v odseku 1 bez toho, aby boli dotknuté prísnejšie a/alebo osobitné ustanovenia obsiahnuté v tejto smernici.

⁽¹⁾ Ú. v. ES C 113, 29.4.1988, s. 7 a Ú. v. ES C 130, 26.5.1989, s. 5.⁽²⁾ Ú. v. ES C 12, 16.1.1989, s. 92 a Ú. v. ES C 113, 7.5.1990.⁽³⁾ Ú. v. ES C 318, 12.12.1988, s. 32.⁽⁴⁾ Ú. v. ES C 28, 3.2.1988, s. 3.⁽⁵⁾ Ú. v. ES C 28, 3.2.1988, s. 1.⁽⁶⁾ Ú. v. ES L 183, 29.6.1989, s. 1.⁽⁷⁾ Ú. v. ES L 185, 9.7.1974, s. 15.

3. Táto smernica sa nevzťahuje na:

- a) kabíny vodičov alebo kabíny pre obsluhu vozidiel alebo strojného zariadenia;
- b) počítačové systémy v dopravných prostriedkoch;
- c) počítačové systémy určené predovšetkým pre verejné použitie;
- d) prenosné systémy dočasne používané na pracovnom stanovišti;
- e) kalkulačky, registračné pokladne a akékoľvek zariadenia, ktoré majú malé dátové alebo meracie displeje potrebné na priame použitie zariadenia;
- f) písacie stroje tradičného dizajnu a typu známe ako „písací stroj s okienkom“.

Článok 2

Definície

Na účely tejto smernice majú nasledujúce výrazy tieto významy:

- a) *zobrazovacia jednotka*: alfanumerická alebo grafická obrazovka bez ohľadu na použitý spôsob zobrazovania;
- b) *pracovné stanovište*: sústava zahŕňajúca zobrazovaciu jednotku, ktorá môže byť vybavená klávesnicou alebo vstupným zariadením a/alebo softvérom, ktorý určuje rozhranie operátora/stroja, voliteľné príslušenstvo, periférne zariadenia obsahujúce disketovú jednotku, telefón, modem, tlačiareň, držiak na dokumenty, pracovnú stoličku, pracovný stôl alebo pracovnú plochu a bezprostredné pracovné prostredie;
- c) *pracovník*: každý pracovník definovaný v článku 3 a) smernice 89/391/EHS, ktorý zvyčajne používa zobrazovaciu jednotku ako významnú súčasť svojej bežnej práce.

ODDIEL II

POVINNOSTI ZAMESTNÁVATEĽA

Článok 3

Analýza pracovných stanovišť

1. Zamestnávateľia sú povinní vykonávať analýzu pracovných stanovišť s cieľom vyhodnotiť podmienky bezpečnosti a ochrany zdravia, ktoré spôsobujú ich pracovníkom, najmä z hľadiska možných rizík pre zrak, fyzické problémy a problémy spôsobené psychickým stresom.
2. Zamestnávateľia vykonajú primerané opatrenia na odstránenie zistených rizík na základe hodnotenia podľa odseku 1, pričom budú brať do úvahy aditívne a/alebo kombinované účinky zistených rizík.

Článok 4

Pracovné stanovištia uvedené po prvý raz do prevádzky

Zamestnávateľia musia vykonať primerané opatrenia na zabezpečenie, aby pracovné stanovištia, ktoré sa po prvý raz uvedú do prevádzky po 31. decembri 1992, spĺňali minimálne požiadavky uvedené v prílohe.

Článok 5

Pracovné stanovištia, ktoré sú už v prevádzke

Zamestnávateľia musia vykonať primerané opatrenia na zabezpečenie, aby pracovné stanovištia, ktoré boli uvedené do prevádzky pred 31. decembrom 1992, boli prispôsobené tak, aby najneskôr štyri roky po tomto termíne spĺňali minimálne požiadavky uvedené v prílohe.

Článok 6

Informovanie a školenie pracovníkov

1. Bez toho, aby bol dotknutý článok 10 smernice 89/391/EHS, pracovníci budú informovaní o všetkých aspektoch bezpečnosti a ochrany zdravia, vzťahujúcich sa na ich pracovné stanovište, a najmä o opatreniach platných pre pracovné stanovištia a uskuutočnených podľa článkov 3, 7 a 9.

Vo všetkých prípadoch pracovníci alebo ich zástupcovia budú informovaní o akýchkoľvek opatreniach týkajúcich sa bezpečnosti a ochrany zdravia, vykonaných podľa tejto smernice.

2. Bez toho, aby bol dotknutý článok 12 smernice 89/391/EHS, každý pracovník bude tiež zaškolený v zaobchádzaní s pracovným stanovištom pred začatím tohto druhu práce a pri každej podstatnej zmene organizácie pracovného stanovišťa.

Článok 7

Priebeh práce počas denného pracovného času

Zamestnávateľ musí plánovať činnosti pracovníka tak, aby bola počas pracovného času jeho práca so zobrazovacou jednotkou pravidelne prerušovaná prestávkami alebo inými činnosťami, ktoré znížia pracovné zaťaženie prácou so zobrazovacou jednotkou.

Článok 8

Porady s pracovníkmi a ich účasť

Porady a účasť pracovníkov a/alebo ich zástupcov týkajúce sa otázok obsiahnutých v tejto smernici vrátane jej prílohy sa vykonávajú podľa článku 11 smernice 89/391/EHS.

Článok 9

Ochrana očí a zraku pracovníkov

1. Pracovníci majú právo na primerané vyšetrenie očí a zraku osobou s príslušnou kvalifikáciou:

- pred začatím práce s použitím obrazovky,
- v následných pravidelných intervaloch a
- v prípade zrakových problémov, ktoré môžu byť spôsobené prácou s obrazovkou.

2. Pracovníci majú nárok na oftalmologické vyšetrenie, ak výsledky vyšetrenia v zmysle odseku 1 preukážu jeho potrebu.

3. Ak výsledky vyšetrenia podľa odseku 1 alebo vyšetrenia podľa odseku 2 preukážu, že je to potrebné, a ak nemožno použiť bežné korekčné prostriedky, pracovníkom musia byť poskytnuté osobitné korekčné prostriedky primerané pre danú prácu.

4. Opatrenia vykonané v zmysle tohto článku nemôžu za žiadnych okolností spôsobiť pracovníkom dodatočné finančné výdavky.

5. Ochrana očí a zraku pracovníkov môže byť zabezpečovaná ako súčasť štátneho systému ochrany zdravia.

ODDIEL III

RÔZNE USTANOVENIA

Článok 10

Úpravy podľa prílohy

Čisto technické úpravy podľa prílohy, ktoré berú do úvahy technický pokrok, vývoj medzinárodných predpisov a špecifikácií

a poznatkov v oblasti zobrazovacích jednotiek, budú prijaté v súlade s postupom ustanoveným v článku 17 smernice 89/391/EHS.

Článok 11

Záverečné ustanovenia

1. Členské štáty prijímajú zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s touto smernicou do 31. decembra 1992.

Okamžite o tom budú informovať Komisiu.

2. Členské štáty oznámia Komisii znenie základných ustanovení vnútroštátneho práva, ktoré už prijali alebo prijímajú v oblasti upravené touto smernicou.

3. Členské štáty podávajú Komisii každé štyri roky správu o praktickom uplatňovaní ustanovení tejto smernice a uvedú stanoviská zamestnávateľov a pracovníkov.

Komisia informuje Európsky parlament, Radu, Hospodársky a sociálny výbor a Poradný výbor pre bezpečnosť, hygienu a ochranu zdravia pri práci.

4. Komisia so zreteľom na odseky 1, 2 a 3 predkladá pravidelne správu o uplatňovaní tejto smernice Európskemu parlamentu, Rade a Hospodárskemu a sociálnemu výboru.

Článok 12

Táto smernica je adresovaná členským štátom.

V Bruseli 29. mája 1990

Za Radu

predseda

B. AHERN

Príloha

MINIMÁLNE POŽIADAVKY

(Článok 4 a 5)

Úvodná poznámka

Povinnosti ustanovené touto prílohou sa budú uplatňovať na dosiahnutie cieľov tejto smernice, a to v takej miere, aby po prvé príslušné prvky boli prítomné na pracovnom stanovišti a po druhé, ak ich podstatné požiadavky alebo charakteristika danej úlohy nevyklučujú.

1. ZARIADENIA

a) **Všeobecná poznámka**

Samotné používanie zariadenia nesmie byť zdrojom rizika pre pracovníkov.

b) **Obrazovka**

Znaky na obrazovke budú dobre čitateľné a zreteľne zobrazené, primerane veľké a s dostatočnou vzdialenosťou medzi znakmi a riadkami.

Obraz na obrazovke by mal byť ustálený, bez blikania alebo iných foriem nestálosti.

Jas a/alebo kontrast medzi znakmi a pozadím budú operátorom ľahko nastaviteľné a tiež budú ľahko nastaviteľné vzhľadom k okolitým podmienkam.

Obrazovka musí byť ľahko a voľne otočná a nakloniteľná, aby vyhovovala potrebám operátora.

Pre obrazovku je možné používať samostatný podstavec alebo nastaviteľný stôl.

Obrazovka bude bez odrazov svetla a bez zrkadlení, ktoré by mohli spôsobiť nepohodu používateľa.

c) **Klávesnica**

Klávesnica bude nakloniteľná a oddelená od obrazovky, aby umožnila pracovníkovi nájsť si pohodlnú pracovnú polohu, aby sa predišlo únave paží alebo rúk.

Priestor pred klávesnicou bude dostatočne veľký, aby poskytoval oporu pre ruky a paže operátora.

Klávesnica bude mať matný povrch, aby sa predišlo odrazu svetla.

Usporiadanie klávesnice a charakteristika kláves budú také, aby uľahčovali používanie klávesnice.

Znaky na klávesoch budú dostatočne kontrastné a čitateľné z navrhovanej pracovnej polohy.

d) **Pracovný stôl alebo pracovná plocha**

Pracovný stôl alebo pracovná plocha budú mať dostatočnú veľkosť, nízkooodrazový povrch a budú umožňovať pružné usporiadanie obrazovky, klávesnice, dokumentov a súvisiacich zariadení.

Držiak dokumentov bude stabilný a nastaviteľný a bude umiestnený tak, aby sa minimalizovala potreba nepohodlných pohybov hlavy a očí.

Pracovníci budú mať dostatočný priestor na zaujatie pohodlnej polohy.

e) **Pracovná stolička**

Pracovná stolička bude stabilná a umožní operátorovi voľnosť pohybu a pohodlnú pracovnú polohu.

Sedadlo bude výškovo nastaviteľné.

Operadlo bude mať nastaviteľnú výšku a sklon.

Opierka nôh bude daná k dispozícii každému, kto si ju bude priať.

2. PROSTREDIE

a) **Priestorové požiadavky**

Pracovné stanovište bude mať také rozmery a bude navrhnuté tak, aby poskytovalo dostatočný priestor pre používateľa na zmenu polohy a pohybov.

b) **Osvetlenie**

Osvetlenie miestnosti a/alebo bodové osvetlenie (pracovné lampy) zabezpečí uspokojivé svetelné podmienky a primeraný kontrast medzi obrazovkou a pozadím prostredia, berúc pritom do úvahy typ práce a zrakové požiadavky používateľa.

Koordináciou usporiadania pracoviska a pracovného stanovišta prostredníctvom polohy a technickej charakteristiky zdrojov umelého osvetlenia sa bude predchádzať možnému rušivému odlesku a odrazom na obrazovke alebo na ďalšom zariadení.

c) **Odrazy a odlesky**

Pracovné stanovištia budú navrhnuté tak, aby zdroje svetla ako napríklad okná a iné otvory, priehľadné alebo priesvitné steny a jasne farebné príslušenstvo alebo steny nespôsobovali priamy odlesk a pokiaľ je to možné ani odrazy na obrazovke.

Okná majú byť vybavené vhodným systémom nastaviteľného tienenia, aby sa zoslabilo denné svetlo, ktoré dopadá na pracovné stanovište.

d) **Hluk**

Hluk vydávaný zariadením, ktoré patrí k pracovnému stanovištu (k pracovným stanovištiam) sa bude brať do úvahy vtedy, keď sa pracovné stanovište zriaďuje, najmä aby neodvracal pozornosť alebo nerušil reč.

e) **Teplo**

Zariadenie, ktoré patrí k pracovnému stanovištu (k pracovným stanovištiam), nebude vytvárať nadmerné teplo, ktoré by mohlo spôsobiť nepohodu pracovníkom.

f) **Žiarenie**

Všetko žiarenie s výnimkou viditeľnej časti elektromagnetického spektra bude zredukované na úroveň zanedbateľnú z hľadiska bezpečnosti a ochrany zdravia pracovníkov.

g) **Vlhkosť**

Bude zabezpečená a udržiavaná primeraná úroveň vlhkosti.

3. ROZHRIANIE OPERÁTORA/POČÍTAČA

Pri návrhu, výbere, objednávke a modifikácii softvéru a pri navrhovaní úloh s použitím zobrazovacích jednotiek bude zamestnávateľ brať do úvahy nasledujúce princípy:

- a) softvér musí byť vhodný pre danú úlohu;
 - b) softvér musí byť ľahko používateľný a tam, kde je to vhodné, musí byť prispôsobiteľný úrovni znalostí alebo skúseností operátora; nemôže sa používať žiadne kvantitatívne alebo kvalitatívne kontrolné zariadenie bez vedomia pracovníkov;
 - c) systémy musia poskytovať spätnú väzbu pracovníkom o ich činnosti;
 - d) systémy musia zobrazovať informácie v takom formáte a rýchlosti, ktoré sú prispôsobené operátorom;
 - e) musia sa uplatňovať princípy softvérovej ergonómie, najmä pri spracovaní údajov človekom.
-